

فی ۱۳ ذی القعدة سنه ۳۲۶ وفی ۲۴ تشرين ثانی سنه ۳۲۴

جمعیت علمیه اسلامیہ ناک ناشر افکاریدر

مدیر مسئول

محمد فطین

سر محرر

فاتح مجیز درس عاملرندن

مصطفی صبری

صاحب امتیاز

فاتح مجیز درس عاملرندن

شهری احمد اقدی

مندرجات

اندرز پشاه ایران حسنی	ایطال وزیر
اوکسز عمر ع . طائف	خطبہ یوسف سعاد
متفرقه	ترقی خلیل ادیب
علمای اسلامیہ دن بر ذاک جمعیت اسلامیہ سی	سیاسیت شرعیہ ابن حازم فرید
مکسری قلوبی محمد حمدی	مدنیت، مؤسس مدنیت اولان اسلامیت نسیم ادبیات
جوابلر	قریظ و تاریخ حافظ عثمان
زیدہ سیاسیات	سمبدن استفاضہ خلیل ادیب

نسخہ سی ۵۰ پارہ در

آبونه اجر تی

ولایات ایچون

۸۰ غروش

» ۴۰

ممالک اجنبیہ ایچون

۱۸ فرانق

» ۹،۵

استانبول ایچون

برسنه ۷۵ غروش

الق آلفی ۴۰ »

درج ایدیلان اوراق اعاده اولماز

قادرلر مزه :

اکثر مقالانہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولدیغی نظر اعتبارہ آلہرق رعایت زلکده بولنلماسی اولتور .

برقاج عصر ایچنده اوغرا دینی تحولات ، کجیردیکی انقلابات يك عظیمدر . روزیر ادیجك دیدیکی کجی واضح بتون مائری هپ نورفن ایله اول زمان شمعی زمان بشقه بشقه در بومالی، بو حقیقت واضعینی بز بوکون ینه حقیقته اتباع ایله :

شرقدن طوقار ایمش نیجه دم مهر معرفت شمعی او شانلی آن ، بو زمان بشقه بشقه در طرزنده ده بیان واعتراف ایده بیلیرز .

اوروپایک مائزکالات ومعرفتندن اعراض، غربک اوکوزلری قاشدیران بدایع اختراعاتندن استغنا بزم ایچون هیچ بر صورتله قابل اولاماز و اولمالیدر .

باخصوص حکمت جلیله اسلامییه و او حکمت دائره سنده برور شیاب کال و نائله فیوض اولان جلادت و فضائل عثمانیه بویه برحالی اصلا تجویز ایتمز . منتسبلرینه دائمی مکارم اخلاقی، تعلم حکمتی توصیه ایدن؛ سالکینی دائمی اکتساب فضیله اغرا ایله طلب علم ایچون بوکون عادتاً برحمله من حکمنده اولان اوروپایه دکل، چینیه، اقصای شرقه سیاحتی امر ایله ین بر دین جلیله فصل اولورده اوله برغفلت وجهالته رضا کوستره بیلیر؟ حکمت و معرفت حقیقتسده بزم ضیاعه اوغرامش مالز، ملک یمینمزدور . آتی نروده کورور، نروده بولورسه ق اخذ واستفاضه ایله مأمورز . شو شرط ایله که، اول امرده حکمتک نه دیمک اولدیفنی، معرفتک تضمن ایلدیکی معنای صحیحی بیللملی؛ ملیت دائره سندن تباعد وصف مبعجله حیدتن تجرد ایتمه ملی بز . ناجی مرحوم، او رحمت برور شاعر من :

برحمت شناس فرزانه

یا امامز جنبش فرنکانه

مدنیت دیه روایی که سن

اولاسین هرزه کار و هرزه سخن؟

بز حاضرلیه بیله چکی منافعدن نیچون استفاده ایتمه .. ذاتاً احتیاجز میدانده .. دیمک ایستبورم که بتون عالم اسلام نظرندکی مرکزیت ومرجعیتزه سکوره او صقمرله متناسب بر اسلوب نوین اوزره مضموندار خطبه لر تنظیم اولنسون .. قیمت وجدیتی هوالره قاریشوب غیب اولماق ایچون نفی ده ایدلسون .. صکره امتک بو وعظ و نصیحتی او مقام مأثور خطابت و عبو . دینده اغزندن سمع قبول ایله دیکله مک ایستدکی خطیب، برارزه اکابر امتدن معدود بولنسون .

یوسف سعاد

ترقی

(مابعد)

غربی نسیان ایتک؛ بوکون بزم کجی بیک شوق ایله، بیک جان ایله ترقیه مشتاقی اولان برمت افرادینک دکل، تصورات ومحاکامی مشاهدات دائره سندن برخطوه ایلری سوقه مقتدر اولامیان کوته ینانک بیله خیالندن کچمز . صوک بر ایکی عصرینی متادی برسی ایله کچرن؛ بیک درلو وسائله مراجعتله و بورولق، اوصافق بیلمز بر عزم وغیرته معرفت وصناعتجه، تجارت وزراعتجه حاصلی بشرک رفاهیتی استحصاله خادم نه قدر وسائل معیشت وسعادت وار ایسه جمله سنی استکمال ایدن جهان غربی بوکوند، بایرنده مقتدا طنائیلی بز .

بوصورتی اقدام آمال بیللملی، دهآجیق ودها طوغری سوبله مک لازم ایسه برفریضة دینیه تلقی ایله ملی بز .

سوابق فاخره منی تعداد وایراد ایله قناعت ایده .

جک؛ شرقی اسکی حالنده، اسکی دوره اقبالنده، کذلک غربی ده او اسکی وحشت وجهالت دورنده بایدادفرض ایلیم جک اولورسه ق یک آلدانیرز . بوکون نه شرق اسکی شرق ونده غرب اولکی غربدر . زمانک صوک

اولان بومسئلهده یک متیظ، یک دور ایدیش بولنق
لازمدر. زیرا الگ کوجک برخط، الگ اهمیتسر فرض
ایدیان بر اثر ذهنول و مساهله یک بیوک برضرری انتاج
ایده ییلر.

کوزمک اوکسنه بر مسلمان، بر عثمانلی کنجی
کثیره لم که، والدین و مملکتانک تسبی و عدم تقیدی
نتیجه سی اوله رق الگ اول دیناً تحصیل ایله مکلف اولدینی
مسائل اعتقادیه نیک مبادیسی حقدنه یالان یا کیش یک آز
رمعلومات ایدینه ییلش. ضعف عقیده، بو مرض
مدھش دھا اوسنده قلینده کولکشمش. محیطه، مالیته
عائد مکتباتی ده هان آکا قریب. بتون زمانی، بتون
غیرتی هنوز سفید و سیاهی تیزه مقتدر اوله میه جفی
برسندنه السنه اجنیه تحصیلنه حصر ایلمش. علوم
و فنون نامنه نه اکتساب ایده ییلش ایسه کافی او
مأخذلردن مکتبس. یک دهه ذکی. شعبات معرفتدن
بالی باشلی رقاچه منتسب. طبیی یک منتقام بریولده
تعقیب ایلدیکی دروس و مسائل حقدنه کلی دینه ییله جک
بر احاطه یه مالک. نزدنده انکساره دن، آلمانلاردن،
فرانسه دن بر بحث آچیلنجه بو دولت و ملتک سیاست،
اداره نه کی تحولات و انقلابات اوغرادقلری، نه کی
آماله تابع و دھا نه یولده ترقیاته مستعد و سامی بولند.
قلربی دلائل قوی تاریخیه سرد و تمهیدیه بالا طرف
حکایه ایده ییلیسور. او عالمی داخلنده بولش، او
انسانلرله برلکده باشامش کی ماضیسیله، حالیه،
استقبالیه او قدر کوزل بیلیور و بو زمینلرده او قدر
معقول و رنگین مطالعه لر سرد ایلیسور که، دیکر کن
وقوف و احاطه نیک اودرجه سنه اظهار حیرت ایتمک
قابل اولاما ز. یوزلرجه سنه لردنبری بومانلر آره سنده
یتیشن، بو دولترجه بارادقلری، فداکارلقلری کوریلن
رجال سیاسی و علمی نیک، مهرة ادب و فنک اسملری
کاملأ خاطرند. الگ خرده بر نقطه سنه وارنجه یه قدر
هپسنگ ده ترجمه حاللری کندیسنجه مضبوط. یالکز

بزه لازم محسنتا فرنک
یوقسه لازمی کفش و جامه نیک؟
چشم عقل اولما نیجه پاک و بصیر
کوزی نیک کوزلک ایله من تنویر

یتلریله بولمسی، بو بحث مهی نه کوزل تصویر
ایتمش. اصل بوندن صکره مکتبلر مکزک یتشیدردیکی
کنجیلرک مسمدلرندن آوروپا یه هر سنه یوزلرجه طلبه
کوندرملی، فنون و معارفک هر شعبه سنده تکمیل ایتلریه
ال برلکیله غیرتده بولنلی یز. شوقدر وار که اذهان شیان
تخم فضیلت و حقیقی صاحبی، آنلره کعبه عیسیای کالاته
موصول اولان یوللری کوسترمک بومهم مسئله ده الگ
برنجی وظیفه من اولدیفی نسیان ایتمه ملی یز.
اسرار خلقت و استعداد فطرتی آز جوق تدقیق
ایدنلره کوره یک بدیهی، یک جزئی بر ملاحظه ایله
هر کسک ده تقدیر ایده ییله جکی برکیه تیدر که، طفولیت
و شباب نیک و بد هر شیئی قبول و تمثله غایت مساعد
و مستعد دوره لردر. برچو جق، برکچ کرک اقران
و ابوینک، کرک مناسبده بولندینی بیوکرینک اوضاعی،
افغانی اکثر باقلید ایدر و تقلید ایتمک ایستر. بخصوص
محبتی، نظر دقتی جلب ایدن یکی یکی شیلر؛ چوجقلرله
کنجیلرده غیر ارادی بر هوس و انجذاب تولید ایلر.
تقلید و تمثیل ایتمک ایستدیکی اوضاع و حرکاتک، بی اختیار
تمایل ایلدیکی افسال و معساملانک کندیسی ایچون آتیا
نه کی برفاندینی ویا نصیل بر ضرری انتاج ایده ییله جکی
تأمل و محاکمه دن طبیی عاجزدر. اوسنده بولنان استقبال
خادم لربی طوغری یوله سوق ایتمک کندیلرینه فضائل
انسانیه یه عائد کوزل کوزل مثاللر اراشه ایلمک، هنوز
انکشافه باشلایان ذهنلرند. وطن محبتی و ملیت حسلربی
اویاندیرمق؛ مدلول جلیل حجتی، منای صحیح عصبیتی
حقیه و کالیه ییلدیرمک افاضل علمایه، والدینه، مرپیلره،
معلملره، مطبوعانه انسانی بولنان ارباب حیمته متوجه
بر وظیفه در. عهده انسانیه متحم و وظائفک الگ مهی

ترقيات صحيحه نائل اوقاتى كى تقدسياته شايد برامل بسلك.
سوزده اوبله بر تصور تشيك ، اودرلو برامل بمدوحك
وجودينه دليل اولى اوزره هر صفندن بر جوق مكتبلر
تأسيس وكشاد ايتدك ! غيرى ، هنوز منتظم بر استايسى
بولنيان بر برده - مجرد ولايت مركزى اولدينى ايچون -
اعدادى مكتي تأسيس ايتك درجه لرينه واردردق !
عضا خلقى آدامق ، محضا اوملكلريده اوصاندبران
خاينده دعالره ، نجيل وستايش وموقفياته بيكدين يكي به
بر زمين حاضر لاق ايچون ولايتجى ، الويه وقصباغى
دكل ، اك هجرى كويلر مى ده مكتمل بر اقدق !
بويولده كى معرفت لرمله سهر لجه كند مى ده آدامقده
يك بيوك مهارت لر ابراز ايتدك ! كوندن كونه ده ازابده
پريشان و خراب اولان زوالى وطنمى انوار معارف
وفضيلته ، شعله اجلال كالات ايله بزه يرك باشند
باشه بر كنزار سعادت ، بهشتى مناظر بر روضه معرفت
حاله افراغده موفق اولدق ! بوهر كون مجدد بر شوق
وتهالكه ابتدائى ، تالى وعالى مكتبلر مذك مقدارى بوما
فيوما تزايد ايلد كجه معلم و مربى تدار كنده هيج مشكلاته
تصادف ايتدك . خاك پاك عثماني نه بشديرمز ديمكدين ،
راست كاديكمز آدمى معلم تعيين ايتكدين چكنوب
صيقلمدق ! بوهمت وفعالتمز ، بو هوس ترقى جويابه مزله (۱)
حقيقى اعتراف ايتلى نر :

« شهادتنامه لى جاهل مى ايسترين بو عالمده !

معارف شمدي زده ميه سز اشجاره دونمشدر !

ييتنك صحتته ، حتى بركون مدرسه ، مكتب سمته

ياقلاشماش انسانلرى ده قائل ايد بيله جيك برغايته

واصل اولدق ! مابدى وار

مقرى كوى : خليل اديب

سياست شرعيه

۳

فكر حریت ، مساوات ، عدالت كى بيكرجه

بر مسئله جهلى وار ، همده يك درين بر جهل ايتنده .
صدر اسلامه شرفبخش اولان اعلام و افامخ رحالدن ،
ادوار مقدمه اسلاميه دن صرف نظر ، مثلاً فاتح لرمن ،
ياوز سلطان سايلم لرمن ، قانوني لرمن ، زنديل لرمن ،
ابوالسعود لرمن ، ابن كالم لرمن صككى هر برى بر دولت
وملت ايچون الى الابد مدار فخر و شرف اوله بيله جك
اعظم رجال علميه مدن ، سنان ياشا لرمن ، فضول لرمن ،
يحيارمن ، راغلرمن ، ندبلرمن كى لسان و ادبائونك
ايلك مؤسسلرندن بالكيه بى خبر . او فطانت و ذكايه
قارشى بو يك ليم بر خسران ، جدا تأسفله شايدان بر
كفران دگيدر ؟ بويه بر كنچ ، بو صورتله برورشياپ
كل اولمش بر انسان ايله مسلمانيق ، عثمانليق آره سنده
نه مرتبه بر علاقه و مناسبت تصور ايديلر و كنديلرندن
اسلاميه ، عثمانليه عائد نه قدر خدمت بكنه بيلير ؟
بو قصور ، همده يك بيوك بر قصور صايدلىقى تقديرده
انصاف ايله سويلدلم كه ، بو قصور ، اويولده بيش و ده
طوغرى بى بشديريلد مى يوقسه اويومى ، يا خود جمعيته ،
معناى شموليله زلم مى عائد ولىق لازم كير ؟ شه سزدر كه ،
بودرلو احوال مؤسسه نك مسئوليتى ، اطفال و شبانه
رهبرك ايدن مر بيلره ، معلملره ، جمعيته ، حاصلى
همزه ، طومزه ترتب ايدر ، بو مسئوليت عظيمه محقق
زلمه عائددر . بناء عليه بو اساس باقاصه بوندن صكره
بر لحظه نظر تأمل و امعانندن اوزاق بولندير ماق حيت
مرتب و وظائف اقدم واقديسيدر .

حال و قوفده ، تعبير صحيح و صريح ايله انحطاطه

ميال بر دورده اسف اشتباهده بولسان دولتر ايچون ربع

عصر بر فاصله تاريخاً يك بيوك اهميتى حائزدر . بو قدر

بر زمان بردوانى مدارج كمال و اقباله اصعاد ايدمه سنيه

تقريب ايد بيله جكى كى دركه ادبار و اضمحلالده يك

قولاي تنزيل ايله بيلير . زلم ايسه او مقدار دن ده فضله

بر زمان ، ملت مذك تيقظ و انتباهى ، دولتونك اعلاى منزلت

و شكوى فكريله نه جدى بر تصور و تشبند بولندق ، نه ده